

Rzimau

ŘÍMOV

1257 - 2000

ŘÍMOV

1257-2000

PhDr. Eva Nováčková

ŘÍMOV

1257-2000

ŘÍMOV 1257-2000

PhDr. Eva Nováčková, Josef Bartík

Fotografie: J. Sucharda, Petr Zahradka, archiv OÚ a soukromé sbírky občanů

Kresby erbů šlechtických rodů, hradu Sádek a historické pečete Říмова
převzaty z Moravské vlastivědy

Pro Obecní úřad v Římově vydal:

PhDr. Jan Sucharda - JAS HROTOVICE

Sokolská 368, 675 55 Hrotovice

tel./fax: 0618/860 168, E-mail: jas@czechia.com

Milí spoluobčané,

otevíváte knížku, kterou si na prahu 3. tisíciletí chceme připomenout historii naší obce. První písemná zmínka o obci Římově pochází z roku 1257 v souvislosti s novoříšským klášterem, do jehož majetku tehdy patřila. V tomto roce již zcela jistě nějakou dobu existovala a můžeme tedy s určitostí říci, že se její trvání počítá nejméně osm století.

Naši předkové se někdy na počátku 13. století v těchto místech usídlili, postavili si zde své domy a začali obdělávat pole. Nejednou museli překonat velmi krutá období válek, kdy celý kraj byl zpusťován a vydrancován, přesto vytrvali a naše obec se dočkala počátku nového tisíciletí.

Historii obce od první písemné zmínky do roku 1980, s využitím archivních pramenů, obecní, školní a hasičské kroniky, napsala PhDr. Eva Nováčková ze Státního okresního archivu v Třebíči, kapitola o ZOD Čáslavice byla zpracována podle podkladů zemědělského družstva, poslední kapitolu (od roku 1989 do současnosti) zpracoval Josef Bartík. Celou knížku připravil k tisku a pro naši obec vydal PhDr. Jan Sucharda z Hrotovic.

Hlavním motivem přípravy této knížky byl sjezd rodáků, který zastupitelstvo obce s kulturní komisí připravilo na červen roku 2001. Zároveň zde byla snaha umožnit všem našim občanům nahlédnout do zajímavé historie naší obce a seznámit se s fakty, které by jinak zůstaly skryty v archivech.

Konec jednoho a začátek dalšího tisíciletí je jistě dobrou příležitostí k zamyšlení nad životem každého z nás, nad životem - minulostí, přítomností i budoucností naší obce. Jsem přesvědčen, že tato knížka bude i pro naše potomky zajímavým zdrojem informací nejen o dávné minulosti, ale i o době, kterou nyní prožíváme.

V dubnu schválil Parlament České republiky nový znak a prapor Říмова. Věřím, že se stanou symboly, na něž budou všichni občané naší obce hrdi.

Přejme si, aby se i naši potomci v Římově cítili dobře a žili zde spokojeně.

Josef Bartík
starosta obce Římov

OD PRVNÍCH ZMÍNEK DO TŘICETILETÉ VÁLKY 1257 - 1620

Nejstarší písemná zmínka o Římovu se vztahuje k roku 1257. Tehdy ves patřila novoříšskému klášteru. Sousední Horní a Dolní Rokytánky (brzy zanikly, později se tam připomínají Vísky), vlastnil v roce 1349 Štěpán z Ungesberka (hradu zvaného později Sádek). Koupě a prodeje nemovitostí šlechty se zapisovaly do Moravských zemských desek. V uvedeném roce Štěpán z Ungesberka prodal 7 lánů, dvůr a 3 mlýny ve vsi Rokytánky bratrům Jimramovi a Filipovi z Jakubova.

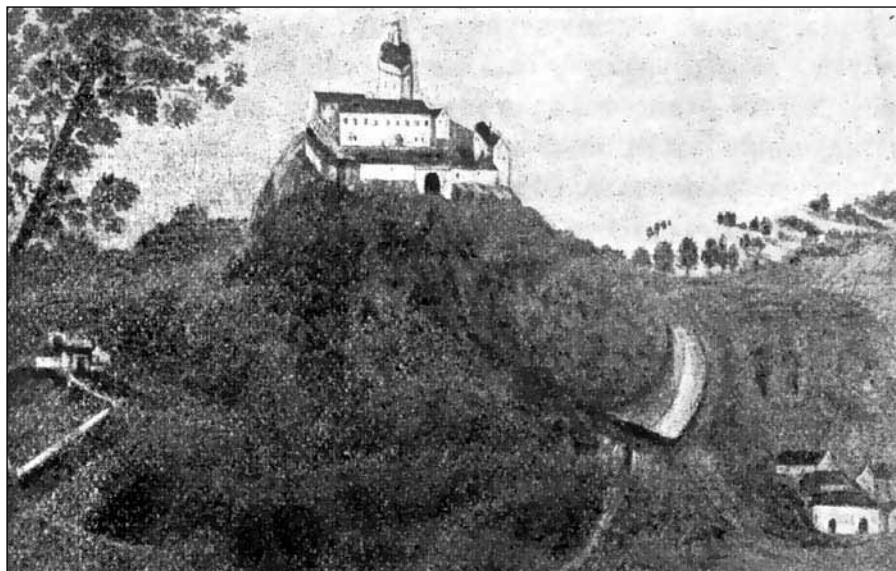
S hradem Ungesbergem jsou těsně spjaty dějiny všech okolních obcí, včetně Říмова. V roce 1315 ohrožoval z tohoto hradu široké okolí loupeživý rytíř Jimram z Boskovic se svými tovaryši. Jeho výpady trpělo i poměrně vzdálené město Třebíč. Král Jan Lucemburský hrad dobyl a 18 loupežníků dal popravit.

Římov, nebo jeho část, v polovině 14. st. patřila pravděpodobně Hrutovi z Čechočovic, neboť ten dal v roce 1358 vložit do Moravských zemských desek své ženě Kačně 30 hřiven na vsi Římov. Když v roce 1371 dědil Jan Jindřich, markrabě moravský, mezi své tři syny (Jošta, Jana Soběslava a Prokopa) Moravu, dostal vsi Římov, Stařeč a Čáslavice Jan Soběslav. Po smrti markraběte Jindřicha rozpoutali jeho synové Jošt a Prokop otevřeně nepřátelství. Jan Soběslav se věnoval církevní kariéře (dosáhl hodnosti patriarchy aquilejského). V roce 1393 zemřel. Spory mezi Joštem a Prokopem přerostly v období 1381-1405 v otevřenou válku, kterou velmi trpěl celý kraj.

Z následujícího období husitských válek se pro obec Římov nedochovaly žádné písemné zprávy. Obecní kronikář Edmund Němec zaznamenal ohlas husitské tradice. Na štítě původního obecního domu byl velký kalich, který se údajně dochoval z husitských dob. O tomto domě se jednoznačně vyjádřil jako o nejstarší a nejpozoruhodnější stavbě v Římově.

Více zmínek se ze 14. století dochovalo o Horních a Dolních Rokytánkách. Ve sledovaném období patřily již k hradu Sádku. Tento pevný hrad se od 15. století stal vlastnictvím několika mocných moravských panských rodů. V roce 1481 jej prodal Hynek z Valdštejna Půtovi z Lichtemburka i s Horními a Dolními Rokytánkami. Dalším majitelem hradu se v roce 1492 stal nejvýznamnější a nejbohatší moravský šlechtic, Vilém z Pernštejna. V této době ještě Římov

k Sádku nepatřil. Zřejmě jej vlastnila drobná šlechta. Ještě v roce 1520 se po něm psal Jan Cvoček z Říмова. V tomto roce koupil polovinu pustého dvora Dubec. Vilém z Pernštejna začal brzy panství rozšiřovat a zvelebovat. Již v roce 1499 přikoupil městečko Stařeč a vsi Čáslavice, Slavice s dvorem, Přibyslavice a Římov. Od té doby byl Římov až do roku 1848 součástí sádeckého panství.

Hrad Sádek v XVI. století (dobová kresba)

V roce 1551 koupil panství od Jaroslava z Pernštejna Zdeněk z Valdštejna, a tak bylo po půlstoletí opět připojeno ke statkům pánů Brtnických z Valdštejna. K panství patřily, kromě zámku s poplužním dvorem, mlýnem, sladovnou a pivovarem, městečko Stařeč a vsi Kojetice, Čáslavice, Římov, Mastník, Slavice s pustým dvorem, Přibyslavice a část vsí Loukovic a Číchova.

Páni Brtničtí drželi panství až do roku 1620. Posledním majitelem byl Zdeněk Brtnický z Valdštejna. Za účast v českém stavovském povstání (byl krátkou dobu členem tzv. moravského direktoria) mu byly zabaveny všechny statky a on sám zemřel v roce 1623 ve vězení na Špilberku. Tento vzdělaný aristokrat, majitel tří panství, byl pohřben na útraty města Brna. Jeho majetek císař rozdělil mezi své důstojníky: moravskobudějovické panství získal plukovník Hanibal ze Schaumburka, brtnické hrabě Rombalt Collalto a sádecké v roce 1623 podplukovník Thomas Cerboni. Tento rod držel sádecké panství ještě koncem 17. století.

OD TŘICETILETÉ VÁLKY DO ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ 1620 - 1781

Následky třicetileté války se projevovaly (zejména na venkově) ještě desítky let po vestfálském míru uzavřeném v r.1648. Základní informace lze najít v druhém lánovém rejstříku z roku 1679. Zde je popis všech poddanských usedlostí na Moravě v době, kdy ještě celá třetina území byla zpustošena. Celé sádecké panství (obce Mastník, Čáslavice, Štěměchy, Kojetice, Mikulovice, Čechočovice, městečko Stařeč a Římov) vykazovalo 59 poustek (29,4 %). Na sádeckém panství bylo celkem 289 usedlíků, z toho 195 starých a 16 nových. Z tohoto počtu v Římově bylo 30 usedlostí. Žilo zde 21 původních hospodářů a 3 noví. Ve vsi bylo pět starých poustek a jedna nová. K mlýnu náležely 3/4 lánu. Jinak byla v Římově panská hospoda. Vznikla před 50 lety ze dvou půllánů. Pole obdělával hostinský za plat. Za zmínku stojí i to, že Římovští nejvíc ze všech okolních vesnic využívali tzv. činžovních lánů.

Majitelem panství byl v roce 1672 stále svobodný pán Jeronym Salvator Cerboni.

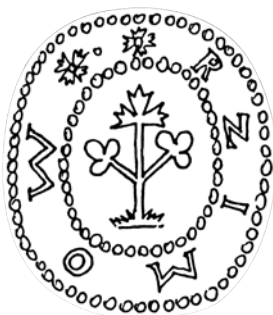
Znak rodu Cerboni

První komplexní informací o obyvatelích Římova a jejich způsobu obživy je urbář sádeckého panství z roku 1714. Je to soupis obyvatel obce. U každé usedlosti je uvedeno, kolik k ní patřilo půdy.

V uvedeném roce byli v Římově tito majitelé usedlostí:

	<i>jméno</i>	<i>velikost gruntu</i>	<i>dřívější majitel</i>	
1	Martin Kudrna	1 1/4 lánu	Václav Kudrna	1 lán
2	Ondřej Kučera	1 1/4 lánu	Tomáš Kučera	1 lán
3	Jan Trojan	1 1/2 lánu	Matěj Trojan	1 lán
4	Jan Černý	1 lán	Jíra Černý	1 lán
5	Pavel Douška	1 lán	Jíra Douška	1 lán
6	Vondra Hobza	1 lán	Pavel Hobza	1/2 lánu
7	Jakub Machovec	1 lán	Šťastný Votoupal	1 lán
8	Valentin Kovář	1 lán	Jakub Drbal	1/2 lánu
9	Jan Kužel	1 lán	Martin Chmelík	1/2 lánu
10	Tomáš Barošek	1 lán	Lukáš Kudrna	1/2 lánu
11	Lukáš Bartík	1 lán	Mikuláš Bartík	1/2 lánu
12	Jakub Jankovský	1 lán	dříve pustý	
13	Vávra Vondráček	1 lán	Matouš Dohnal	1 lán
14	Pavel Boudný	1 lán	Vít Boudný	1 lán
15	Jan Vodolný	3/4 lán	Jíra Bartík	1/2 lánu
16	Tomáš Křepela	3/4 lán	Mand. Křepelová	1/4 lánu
17	Lukáš Zedník	1/2 lán	Jakub Statků	1/2 lán
18	Vít Bartík	1/2 lán	Bartoš Bartík	1/2 lán
19	Jíra Hobza	1/2 lán	Jakub Bednář	1/2 lán
20	Mik. Pospíchal	1/2 lán	dříve pusté	
21	Fr. Lola	1/2 lán	dříve pusté	
22	Václav Chromý	1/4 lán	Kašpar Kovář	1/4 lán
23	Jiřík Prášek	chalupník	Jan Švec	domkař
24	Stan.Bartík	chalupník	Šimek Zasmažil	domkař
25	Matouš Dohnal	chalupník	Blažek Hejduk	domkař
26	Matěj Hobza	chalupník	Pavel Bednář	domkař

V Římově bylo tedy 11 celoláníků, 2 třičtvrtělánici, 5 půlláníků, 1 čtvtláník a 4 chalupníci. Tři poddaní obdělávali více než 1 lán. V rámci sádeckého panství obhospodařovali obyvatelé Říмова, Mastníku a Loukovic největší výměry půdy, zatímco v Rokytnici, Čáslavicích, Štěměchách a Čechočovicích byla jen čtvrtina poddaných obhospodařujících celé lány. Vysoký počet celoláníků je příznačný pro vsi, kde bylo málo řemeslníků. Obyvatelé Říмова vždy projevovali zájem o získání půdy a zemědělskou činnost považovali za své prvořadé zaměstnání. Byli dobří hospodáři. Tradice vztahu k půdě přetrvala až do konce 20. století.

Historická pečeť Říмова z doby před rokem 1749

V roce 1775 vypuklo ve východních Čechách nevolnické povstání, k němuž se přidali i poddaní z některých krajů na Moravě. Největší odpor projevovali sedláci lesonického panství, kde došlo k ozbrojenému střetu s vojskem. Také na jemnickém a bítovském panství byla velmi napjatá situace. Na jaroměřickém, náměšťském a sádeckém panství zasahovala vojenská asistence. Odpor sedláků byl lámán pomocí karabáčů a vězněním vůdců v pevnostech.

Obyvatelé Říмова pocítili nejednu krivdu ze strany sádeckého panství, především od panských úředníků. Zvláště těžce nesli ztrátu obecního lesa, který si přisvojili majitelé panství. Několikaletý spor sice prohráli, ale les považovali stále za své vlastnictví. Dne 26. června 1775 naložili ve vrchnostenském skladu 37 kop šindelů a odvezli je do Znojma na prodej. Již 27. června hlásil vrchní úředník sádeckého panství krajskému hejtmanovi, že se Římovští opět chystají do lesa na dříví. Způsobená škoda byla odhadnuta na 125 zlatých. Podle vyšetřovacího protokolu se Římovští necítili vinni, protože les byl přece jejich. Po dalším vyšetřování u znojemského soudu dne 30. srpna 1775 byl římovský rychtář Petr Zahradníček propuštěn s tím, že proti němu nebyly shledány přitěžující okolnosti.

Další vývoj událostí však zřejmě velmi nepříznivě ovlivnil zásah ze strany sádeckého panství, neboť byli zatčeni čtyři římovští obyvatelé: Jakub Čurda, Martin Němec, Vavřinec Machovec a Tomáš Novák. Dne 12. září 1775 byli u delegovaného soudu ve Znojmě souzeni za násilný odvoz dříví z panského lesa. Za hlavního viníka byl zřejmě označen Vavřinec Machovec, neboť byl odsouzen k 25 ranám holí a čtyřem týdnům vrchnostenských prací v železech a poutech. Ostatní dostali mírnější tresty: Tomáš Novák čtyřtýdenní práci a sesazení z funkce purkmistra, Čurda a Němec čtrnáctidenní práci. Také dřívější římovský rychtář Petr Zahradníček, který byl již dříve propuštěn, byl 30. září 1775 za násilný odvoz dřeva z panského lesa odsouzen k jednorozční práci v poutech a železech a sesazen z rychtářství. Hlavní vojenské velitelství nařídilo 7. října jeho převoz do pevnosti na Špilberku k jednorozční opevňovací práci.

Po třech měsících (koncem prosince) zasáhl ve prospěch vězněného Petra Zahradníčka hrabě G. Ignác Walldorf, majitel sádeckého panství, osobní intervencí u císařovny. Jako závažný důvod uvedl, že Zahradníčkova žena není schopna sama zastat hospodářství a opatřit děti. Také si přál, aby Zahradníček byl opět dosazen do úřadu rychtáře, poněvadž uměl číst a psát! Dne 29.12.1775 delegovaný soud Petru Zahradníčkovi zbytek trestu prominul. Zahradníček byl ještě jednou předvolán před krajský soud a varován před dalším proviněním. Majitele panství soud uvědomil, že propuštěný může opět zastávat funkci rychtáře nebo mu mohou být svěřeny jiné obecní úřady.

Nevolnické povstání urychlilo vydání patentu císaře Josefa II. o zrušení nevolnictví v roce 1781.

OD ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ PO VZNIK SAMOSTATNÉHO ČESKOSLOVENSKA 1781 - 1918

V první polovině 18. století zdědil sádecké panství po hraběti Ignácovi z Walldorfu Fr. Kajetán Chorynský. Jeho rod patřil mezi nejstarší české šlechtické rody (původně Chorynští z Ledské). V roce 1885 měl sádecký velkostatek 2.549 ha, z toho: 1.773 ha lesů, 30 ha rybníků a 546 ha polí. Panské lesy tvořily tři polesí, zemědělská půda 6 dvorů. Od poloviny 19. století ztrácel velkostatek zemědělský charakter a zaměřil se především na lesní hospodářství. V roce 1873 bylo

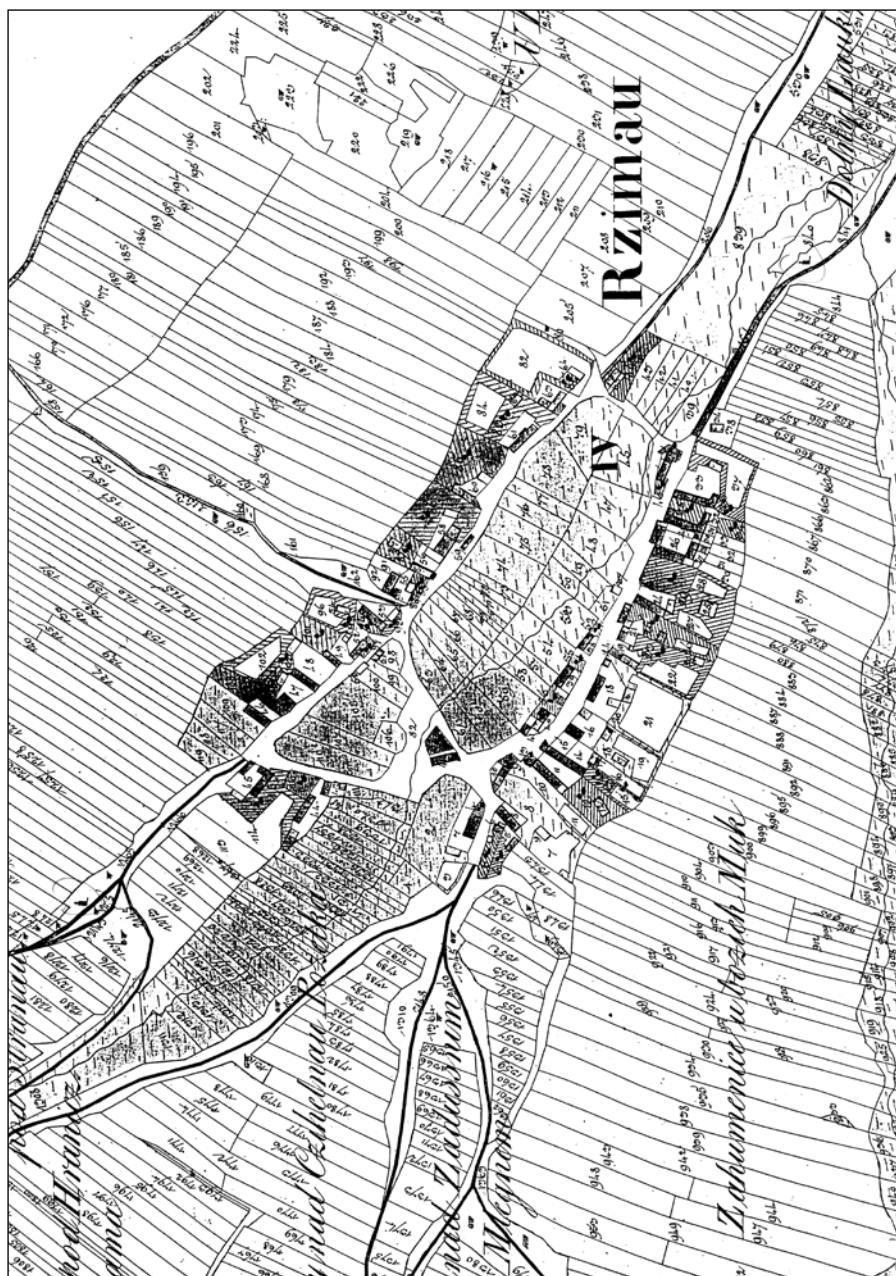

Znak rodu Chorynských z Ledče

pět dvorů prodáno Kašparu Goldmanovi a jeden Simonu Fischmanovi. Koncem 19. století vlastnil velkostatek: lihovar, pivovar, cihelnu a vápenku. V samém závěru své existence měl velkostatek značné ekonomické problémy.

Životní podmínky poddaných se na konci 17. a začátku 18. století výrazně nezměnily. Zvláště těžce pociťovali lidé robotní zatížení. Na sádeckém panství robotoval celoláník 3 dny v týdnu, kromě toho chodil 4x týdně na řezanku, udělal ročně 2 sáhy dříví a jeden musel odvézt do Brna. Půlláník robotoval v jednom týdnu 1 den, v druhém 2 dny, musel zpracovat za rok 1 sáh dříví a dvakrát jít na řezanku. Chalupníci byli povinni robotovat 16 dní o žních.

Touha selského lidu zbavit se konečně nenáviděných robot propukla v roce 1821. Příčinou byly falešné zprávy o existenci patentu rušícího roboty, který měli majitelé panství utajovat. Vzpoura propukla zejména ve znojenském, jihlavském a v části brněnského kraje. Na území současného třebského okresu se vzbouřili poddaní 15 panství, včetně sádeckého. Z tavíkovického panství se

Římov na katastrální mapě z roku 1824

rychle šířila výzva poddaným jaroměřického, lesonického, sádeckého a třebečského panství, aby „nikdo nerobotoval a nedal se ničím přesvědčit, ani oprátkou na krku“. Vzbouřenci přestali robotovat od 26. března, právě v době jarního setí. Vzniklou situaci měl uklidnit dvorský komisař, který objížděl všechna ohniska vzpoury. Kde se mu nepodařilo obnovit robotu, využil vojenské moci. Původci nepokojů byli předáni krajským soudům. Sádecké panství komisař navštívil 18. dubna. Někteří ze shromážděných sedláků požadovali důkaz, že komisař byl skutečně vyslán císařem. Avšak dekret, který předložil, označili za nevěrohodný a chtěli jej rozrhat s tím, že komisaře považovali za podvodníka najatého vrchností. Zato k vojákům a důstojníkům se chovali přátelsky a pokorně ve snaze přesvědčit je o nutnosti zrušit robotu. Za nejvzpurnější byli pokládáni Římovští, pak Rokytničtí a Stařečští. Odtud se rozšířila vzpoura na třebečské panství.

Za necelé tři desítky let byla konečně, dne 1.7. 1848, na sněmu v Kroměříži robot na Moravě (za peněžitou náhradu) zrušena.

Obec Římov a Vísky byly odedávna přifařeny do Čáslavic, kde byla jedna z nejstarších far v okrese. Již ve 13. století zde stál kostel. První zmínka o faráři (Předvojovi) se vztahuje k roku 1240. Fara však v 16. století zanikla a obyvatelé docházeli na bohoslužby do Starče. Až v roce 1773 byla v Čáslavicích založena expozitura, po deseti letech lokalie a ta se později stala opět farou. Holý mlýn a Březová byly přifařeny do Rokytnice.

Děti z Říмова odedávna docházely do školy v Rokytnici, z Vísek a mlýna č. 35, zvaném Trojanů, chodily do Čáslavic. Avšak cesta do Rokytnice byla velmi špatná a za nepříznivého počasí neschůdná. Když měla být rokytnická škola rozšířena na čtyřtřídní, pokusily se přiškolené obce Římov a Chlístov o vyjmutí z obvodu této školy. Nebyla však velká naděje, že žádost bude schválena. Do Rokytnice nebylo daleko a argumenty poukazující na špatnou cestu nebyly brány vážně. Ve prospěch římovských dětí zasáhla náhoda. Školskou komisi při ověřování neschůdnosti cesty zastihla na zpáteční cestě z Rokytnice bouřka. Cesta „Na Loučkách“ se změnila v jediné velké jezero. Díky tomu dne 16.8.1892 dostala obec povolení k zřízení dvoutřídní obecní školy s jedním nadučitelem a jedním podučitelem. Obecní představenstvo mělo stavbu nové školy realizovat do školního roku 1893/4. Obci však nebylo vyhověno v záležitosti přiškolení Vísek - patřily nadále k Čáslavicím. K Římovu připadly jen Trojanů mlýn č. 35 a Záhumenný mlýn č. 34.

Stavbu školní budovy ztížila zbytečná komplikace - obecní výbor neuvědomil majitele velkostatku hraběte Chorynského, plátce více než třetiny přímých daní. Při jednáních o škole a nákladech na její vybudování bylo stanovisko hraběte zastupovaného lesmistrem J. Scheilem vždy záporné, a to z toho důvodu, že by se musel podílet také zhruba na třetině nákladů.

Plány školy a rozpočet na její realizaci zpracoval Ing. J. Hartl z Jihlavy. V roce 1888 obec vykoupila od F. Pevného parcelu č. 38 na jihovýchodním

konci obce. Stavbu školy realizoval stavitel R. Wolf z Třebíče za 9.466 zlatých. Práce truhlářské, zámečnické a sklenářské dodal K. Trnka z Valdorfu. Obec si půjčila na realizaci celkem 8.000 korun a velkostatek zaplatil svůj povinný stavební podíl 2.669 zlatých.

V květnu roku 1894 zahájil starosta Jan Nedvědicový stavbu školy a již začátkem srpna obec žádala o kolaudaci. Škola byla slavnostně vysvěcena 23. září za mimořádné účasti obyvatel ze širokého okolí a mnoha významných osobností. Prvním učitelem byl Fr. Krška. Vyučovalo se od 1.října. Do školy chodilo v tomto roce 109 žáků do dvou tříd. První třída měla vyučování dopoledne, druhá odpoledne. Od ledna 1895 nastoupil pomocný učitel Jan Moler a v listopadu ještě učitelka ručních prací. Počty žáků se v tomto období stále zvyšovaly. V roce 1907 začaly do římovské školy na vlastní žádost docházet děti z Vísek, které dosud chodily do Čáslavic.

Zvláštní pozornost si zaslouží vznik hasičského sboru v roce 1895. Byl založen hostinským Františkem Čurdou, učitelem Vojtěchem Duničkou a Matějem Růžičkou. Sbor vycvičil V. Dunička. Velitelem a jednatelem se stal M. Růžička. Činnost sboru se rychle rozvíjela, brzy měl 34 členů, jednoproudni stříkačku, 100 m hadic a výstroj pro 28 mužů. Již od roku 1896 hasiči obětavě vykonávali své poslání v Římově i okolních obcích. V roce 1930 si hasičský sbor pořídil motorovou stříkačku. Často s ní vyjížděl k hašení požárů. I v Římově bylo několik velkých požárů: v roce 1923 vyhořel Záhumenný mlýn, o rok později dům A. Chromého. V roce 1932 hořely dvě stodoly a v lednu dům stolaře A. Obůrky.

Římovští hasiči v roce 1928

V roce 1904 koupil velkostatek Březový mlýn, kde byla zřízena myslivna a hájovna. Dva roky si obecní úřad vymáhal docházení poštovního posla ze Starče. Od 1. října 1905 měli obyvatelé Římova i poštovní služby.

V roce 1900 byli v Římově tito majitelé usedlostí:

<i>Č. p.</i>	<i>majitel</i>	<i>povolání</i>	<i>počet obyv.</i>	<i>počet hospodářských zvířat</i>
1	F. Hobzová	nádenice,	3	1 koza, 4 slepice
2	J. Kravar	ob. pastýř	17	7 koz, drůbež
3	F. Bártík	zemědělec	9	11 hov., 4 vepř., 22 drůb.
4	F. Čurda	zemědělec	12	2 koně, 7 hov., 5 vepř.
5	J. Šnoflák	zemědělec	6	2 koně, 5 hov., 20 drůb. 4 úly
6	J. Fašina	zemědělec	5	4 hov., 4 drůb.
7	J. Kremláček	zemědělec	6	9 hov., 2 vepř., 5 úlů, 23 drůb.
8	F. Chromý	kolář	2	2 hov., 1 vepř., 6 drůb.
9	M. Bártík	zemědělec	9	6 hov., 3 vepř. 15 drůb.
10	J. Bobek	zemědělec	4	3 ks hov., 1 vepř. 12 drůb.
11	J. Kotrba	nádeník	13	1 ks hov., 3 kozy, 1 vepř., 12 drůb.
12	A. Krula	kovář	8	3 hov. 1 koza, 5 úlů, 11 drůb.
13	J. Hobza	zemědělec	4	5 hov., koza, 2 vepř., 7 drůb.
14	J. Nedvědický	zemědělec	7	2 koně, 7 hov., 1 koza, 3 vepř., 20 drůb.
15	F. Suchna	zemědělec	6	3 hov., 10 drůb.
16	J. Bártík	zemědělec	6	3 hov., 20 drůb.
17	M. Kotrbová	vdova	5	1 hov., 1 koza, 9 drůb.
18	J. Vlášil		9	2 hov., 1 koza, 10 drůb.
19	J. Mityska	zemědělec	6	6 hov., 25 drůb.
20	M. Bobek	zemědělec	10	2 koně, 4 hov., 3 vepř., 13 drůb.
21	M. Tuzová	zemědělec	6	6 hov., 1 vepř., 12 drůb.
22	M. Bártíková	zemědělec	9	1 kůň, 3 hov., 3 kozy, 2 vepř., 21 drůb.
23	J. Čurda	zemědělec	10	2 koně, 6 hov., 3 kozy, 1 vepř., 7 úlů, 29 drůb.
24	V. Novák	zemědělec	6	6 hov., 1 vepř., 16 drůb.
25	J. Rubák	bednář	8	1 hov., 12 drůb.
26	F. Nahodil	zemědělec	3	4 hov., 3 vepř., 16 drůb.
27	F. Novák	zemědělec	10	5 hov., 1 koza, 2 vepř., 10 drůb.
28	J. Muška	zemědělec	6	6 hov., 23 drůb.
29	J. Nedvědický	zemědělec	2	5 koní, 16 hov., 14 vepř., 25 drůb.
30	J. Pecka	zemědělec	7	9 hov., 1 koza, 25 drůb.
31	M. Nahodilová	zemědělec	5	1 kůň, 12 hov., 2 vepř., 31 drůb.
32	M. Hanzal	zemědělec	9	1 kůň, 7 hov., 7 vepř., 11 drůb.
33	F. Vodička	zem. nádeník	8	2 hov., 1 koza, 7 drůb.
34	S. Radkovský	mlynář	6	3 hov., 1 koza, 13 drůb.
35	J. Sedlák	zemědělec a mlynář	7	2 koně, 5 hov., 9 vepř., 9 drůb.

<i>Č. p.</i>	<i>majitel</i>	<i>povolání</i>	<i>počet obyv.</i>	<i>hosp. zvířata</i>
--------------	----------------	-----------------	------------------------	----------------------

VÍSKY

36	S. Grossmann	správce (dvůr)	12	36 hov., 35 drůb.
37	Al. Večeřa	náden. a hostinský	6	1 hov., 1 koza, 17 drůb.
38	Ferd. Jarolím	zeměděl. a mlynář	3	2 hov., 10 drůb.
39*	Fr. Souček	obuvnický pom.	5	2 kozy, 19 drůb.
40*	J. Vodička	zemědělec	5	2 hov., 1 koza, 16 drůb.
41*	F. Zahradníček	nádeník	8	2 hov., 10 drůb.
42	M. Janíková	soukromnice	7	2 hov., 2 vepř., 7 drůb.
43	J. Svoboda	nádeník	12	18 drůb.

* samoty

ŘÍMOV - další část obce

44	A. Růžička	nádeník	6	2 hov., 6 drůb.
45	F. Čurda	nádeník	5	2 kozy, 5 slepic
46	V. Rodek	nádeník	4	7 drůb.
47	M. Fašina	nádeník	8	1 hov., 6 drůb.
48	F. Trnka	švec	13	4 hov., 2 kozy, 12 drůb.
49	J. Pecka	pom. perleťář	4	2 hov, 11 úlů, 13 drůb.
50	J. Nahodil	zemědělec	6	2 koně, 3 hov., 4 vepř., 14 drůb.
51	M. Novák	nádeník	4	2 kozy, 6 drůb.
52	V. Procházka	nádeník	6	2 hov., 1 koza, 3 drůb.
53	F. Trojan	nádeník	4	1 koza, 8 drůb.
54	F. Procházka	nádeník	3	1 hov., 1 koza, 3 drůb.
55	V. Nechvátal	krejčí	9	1 hov., 1 vepř., 8 drůb.
56	M. Hobza	nádeník	16	—
57	V. Chromý	nádeník	6	2 hov., 1 koza, 8 drůb.
58	V. Svinka	zemědělec	5	6 hov., 11 drůb.
59	F. Suchna	zemědělec	8	4 hov., 2 kozy 1 vepř., 11 drůb.
60	J. Bobek	nádeník	9	1 hov., 3 kozy.
61	chybí			
62	F. Nedvěďická	zemědělec	8	2 koně, 6 hov., 3 vepř., 21 drůb.
63	V. Janík	zemědělec	9	5 hov., 2 vepř., 12 drůb.
64	J. Mícek	zemědělec	8	3 hov., 1 koza,
65	F. Vlášil	zemědělec	10	4 hov., 15 drůb.
66	F. Chromý	zemědělec	9	2 koně, 5 hov., 1 vepř., 24 drůb.
67	J. Suchna	zemědělec	6	1 kůň, 7 hov., 1 koza, 9 vepř., 11 drůb.
68	V. Hanzal	zemědělec	8	7 hov., 1 koza, 3 vepř., 22 drůb.

<i>Č. p.</i>	<i>majitel</i>	<i>povolání</i>	<i>počet obyv.</i>	<i>hosp. zvířata</i>
69	J. Hruža	nádeník	5	1 hov., 6 drůbež
70	F. Šilingr	nádeník	8	2 kozy, 8 drůb.
71	J. Škrdla	řezník	2	3 hov., 10 drůb.
72	T. Novák	zemědělec	8	6 hov., 2 kozy, 2 vepř., 22 drůb.
73	A. Vodička	zemědělec	6	4 hov., 2 vepř., 12 drůb.
74	J. Koukal	nádeník	6	1 hov., 5 drůb.
75	J. Machovec	obuv. pomoc.	8	1 hov., 1 koza, 10 drůb.
76	V. Fašina	nádeník	6	1 koza, 6 drůb.
77	J. Vejmelka	nádeník	7	1 hov., 1 koza, 1 vepř., 9 drůb.
78	A. Nedvědícký	nádeník	6	2 hov., 1 koza, 10 drůb.
79	M. Hobza	nádeník	11	1 hov., 3 kozy, 1 vepř., 10 drůb.
80	J. Vodička	zemědělec	6	4 hov., 9 drůb.
81	J. Vejmelka	nádeník	5	1 hov., 1 koza, 7 drůb.
82	M. Růžička	les. nádeník	5	2 kozy, 4 drůb.
83	F. Nahodil	obec. hlídač	8	1 hov., 5 drůb.
84	F. Machovec	nádeník	9	1 hov., 1 koza 7 drůb.
85	K. Suchnová	vdova	3	2 kozy, 8 drůb.
86	J. Vyskočil (Holý mlýn)	zeměděl. a mlyn.	8	2 koně, 3 hov., 1 vepř., 4 úly, 12 drůb.
87	J. Čermák	zeměděl. a mlyn.	8	2 hov., 2 vepř., 25 drůb
89	J. Bartejsová	nádenice	9	2 kozy, 1 vepř., 16 drůb.
90	T. Macháček	les. hosp. nádeník	6	2 hov., 7 drůb.
91	F. Krška	nadučitel	8	2 kozy, 4 vepř., 7 úlů, 19 drůb.
„purk“	J. Bobek	žebrák	2	—

Obec měla celkem 887,3408 ha plochy. K obci patřilo také pět samot. Největší samotou byly Vísky, kde byl panský dům a několik chalup (č.p. 36-43, 46, 89). Ostatní samoty byly mlýny: Záhumený (jinak také Zádušní) č. 34, Trojanův mlýn č.35, Holý mlýn č. 86 a Březový mlýn č. 87. Kromě obydlí s popisnými čísly měla obec ještě tzv. purk (obydlí bez čísla) za vsí u bývalé cihelny, vhodné spíše pro zvířata, kde bydleli dva chudí vydědění. Obec měla celkem 579 přítomných obyvatel, z toho 285 mužů a 294 žen. Z tohoto počtu bylo 574 katolíků a 5 Židů (rodina správce u nájemce vrchnostenského dvoru ve Vískách.)

Většina obyvatel se živila zemědělstvím - buď jako vlastníci nebo nádeníci. Chudší obyvatelé, zejména domkaři, se živil i nádenickou prací při

velkostatku, zejména při lesních pracích. Ti, kteří měli povoleno sbírat v lese suché dříví, pomáhali za to 20 - 25 dní v roce bezplatně při prořezávkách a vysazování stromků.

Selských usedlostí bylo 33, domkařů také 33, dále zde žili 2 úředníci a tito řemeslníci: 5 mlynářů, 1 kovář, 1 obuvník, 1 krejčí, 2 bednáři, 1 řezník, 1 kolář a dva soustružníci perletě. V obci dále žilo 9 továrních obuvnických dělníků. Téměř všichni muži uměli vyrábět šindel. Z obchodníků zde byli: 2 hostinští, 1 krupař a obchodník smíšeným zbožím, 1 trafikant, 3 obchodníci s dřívím a šindelem. Dalším podnikem byl Černý důl ve Vískách společnosti Dr. Dvorského, kde se rozemílala již dříve vytěžená tuha.

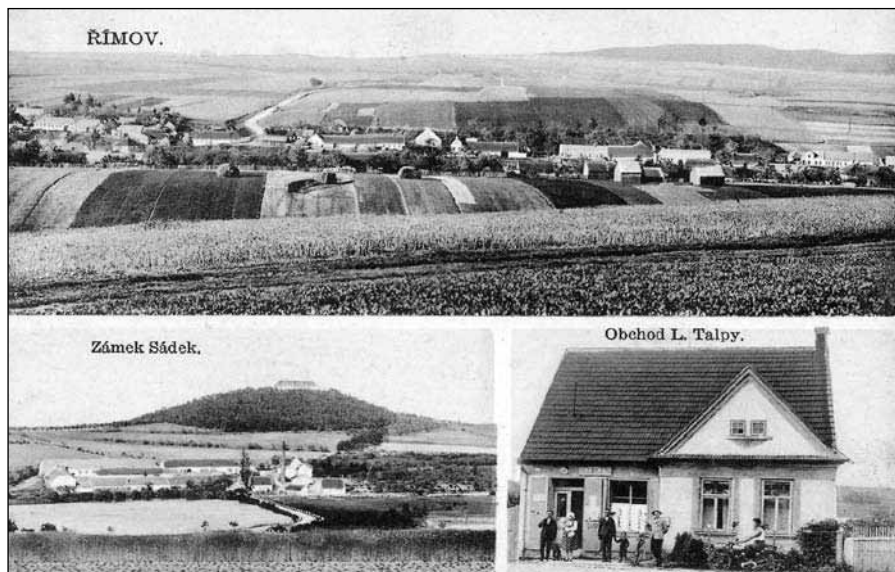

Odvážení výpalků z lihovaru na Sádku (okolo roku 1920)

V porovnání se současnou dobou jsou zajímavé i stavy hospodářských zvířat: 21 koní (z toho 14 kobyl a 7 valachů), 322 kusů hovězího dobytka (80 telat, 43 jalovic, 109 krav, 65 volů, 24 ročních býčků a jeden chovný,) 77 koz, 107 kusů vepřového, 1073 slepic, 93 husí, 14 kachen, 47 úlů. Stavy dobytka a drůbeže jsou poněkud nižší, konstatují stav k 31.12. 1900.

V SAMOSTATNÉM ČESKOSLOVENSKÉM STÁTĚ 1918 - 1939

V tomto období založil a psal obecní kroniku učitel Edmund Němec, který v Římově působil od roku 1928. Jeho zápisy mají dobrou dokumentární úroveň. Spolu s písemnostmi obecního úřadu umožňují vytvořit si představu o životě obyvatel v tomto období. Římov popsal takto: „Obec leží v mírném dolíku na stranu jihovýchodní otevřeném při potoku Římovce. Stavení jsou v podkově, která jest otevřena při výtoku potoka ze vsi. Uprostřed jsou louky. Nadmořská výška 510 metrů n.m.

Pohlednice Římova (30. léta)

Obec má jméno od osobního Řím, nebo Hřím, zkratka z Pelhřim od latinského Peregrinus. Při obci je 5 samot: Visky, mlýn Záhumenný či Zádusní č. 34, Trojanův mlýn č. 35, Holý mlýn č. 86 a Březová č. 87, dříve mlýn, nyní hájovna. Dříve vedla vsi tzv. Císařská silnice z Budějovic přes Čáslavice do Heraltic, ale v nové době vede obcí silnice od Rokytnice k Želetavě. Ze starých staveb zbyl obecní dům, na jehož štítě je veliký kamenný kalich z dob

husitských podle rčení... Obec měla dříve pečeť - květinu v hrnku, později moravskou orlici.

Německá jména trati jsou památkou na doby, kdy jihlavští horníci hledali a kopali na Českomoravské vysočině rudy. Jsou to: *Lumberky* a *Holtizny*. Ostatní mají velmi přiléhavé, většinou české názvy: Oulasy, Krykrabla, Křástky, Vinohrádky, Poloudilí Podsedky, Jalovčí, Skálí, Zahumenice, VKoutě, U Chobota, Za Okrouhlou liščí, Ovary, U Božích muk, Na Záhonkách, Na Zákupě. Název Landštrase je asi památkou na starodávnou silnici.“

Pomník padlým ve světových válkách

Další zápis v kronice je věnován legionářům z obce, kteří bojovali v Rusku, Itálii a Francii. V mnoha rodinách oplakávali padlé syny - 33 mladých mužů se již domů nevrátilo. Aby jejich jména nebyla zapomenuta, vybudovala obec svým obětem důstojný pomník.

V prvních obecních volbách získala nejvíce hlasů lidová strana. Starostou se stal F. Novák. V roce 1921 měla obec 93 domů, 605 obyvatel, 10 bylo negramotných.

V pozemkové reformě bylo rozparcelováno 6 dvorů: Bolíkovice, Sádek, Stařeč, Štěměchy, Valdorf a Visky se 679 ha zemědělské půdy. Obyvatelé Říмова získali v roce 1926 půdu zejména ze dvora Visky. Z celkové výměry 109 ha připadlo na obec 59 ha zemědělské půdy, která byla rozdělena domkařům.

Žáci římovské školy s učitelkou Němcovou (ročníky 1926, 1927, 1928)

V roce 1926 uzavřela obec smlouvu se Západomoravskými elektrárnami na elektrifikaci obce. Elektrické žárovky se rozsvítily 28. května 1927. V tomto roce měl Římov již 106 domů. Rozvoj obce úspěšně pokračoval stavbou cesty do Čáslavic v letech 1928-29. Tehdejší zemědělci a představitelé obce patřili mezi nejpokrokovější v okrese. V roce 1930 začali realizovat meliorační a regulační projekt.

Dne 4. července 1929 se snesla kolem 8. hodiny večerní nad obcí strašná větrná bouře. Podle záznamu v obecní kronice sice mnoho nepršelo, na polích nebylo mnoho škod, ale střechy byly velmi poškozeny a stromy polámaný. Velký kus obecního lesa byl úplně zničen.

Politickou orientaci obyvatel nejlépe odrážejí výsledky voleb. V obecních volbách v letech 1919, 1923, 1927, 1931 a 1938 vždy zvítězila lidová strana. Jen v letech 1919 a 1927 jí vážněji konkurovala agrární strana. Také ve volbách do Poslanecké sněmovny a Senátu většinou dostala nejvíce hlasů strana lidová. Jen ve volbách v roce 1935 do poslanecké sněmovny, okresních a zemských zastupitelstev, z celkem 11 kandidujících stran zvítězila Národní

Řimovští odvedenci, asi 1930

obec fašistická vedená generálem R. Gajdou téměř dvojnásobnou většinou hlasů nad lidovou stranou. Byl to v okrese ojedinělý případ. Své příznivce čeští fašisté získali především díky popularitě generála Gajdy ještě na Jemnicku a Hrotovicku.

Stavba mostu na silnici do Čáslavic, 1933

Třicátá léta byla nepříznivě poznamenána hospodářskou krizí. Značná část obyvatel pracovala i v třebíčské obuvnické továrně. Již v roce 1931 přišli o zaměstnání. Obecní úřad se snažil alespoň zmírňovat bídu postižených rodin budováním obecně prospěšných staveb. Například v roce 1933 při stavbě mostu pro novou silnici do Časlavic a na regulačních a melioračních pracích našlo práci mnoho nezaměstnaných. Od roku 1935 obecní úřad již neměl prostředky na pomoc postiženým rodinám.

Těžba kamene na Viskách, 1938

V roce 1933 bylo v Římově zatčeno 12 občanů. Jeden z nich, F. Nedvědícký, rotmistr ve výslužbě, se zúčastnil přepadu kasáren v Brně - Židenicích. Postupně bylo zatčeno ještě 11 dalších obyvatel obce také obviněných z účasti na tzv. židenickém puči organizovaném skupinou asi sedmdesáti českých fašistů vedených L. Kobzinkem.

Do měsíce byli všichni propuštěni, kromě Fr. Nedvědíckého, který byl odsouzen na tři roky. Ten se proti rozsudku odvolal. Nejvyšší soud, který případ znovu projednal, mu zvýšil trest na 8 let.

Dne 25. ledna 1938 pozorovali lidé na obloze nezvyklý úkaz - polární záři. Vyložili si ji jako předzvěst zlých časů. Brzy byla zřízena Civilní protiletadlová obrana a obyvatelstvo bylo školen, jak se chovat při leteckých útocích. V této tíživé atmosféře, v červnu 1938, proběhly volby do obecních zastupitelstev. Zvítězila koalice strany lidové, Domoviny a Skupiny zemědělského lidu.

OBDOBÍ BUDOVÁNÍ SOCIALISMU 1945 - 1980

Chmurné období Protektorátu Čechy a Morava bylo v obecní kronice dodatečným zápisem charakterizováno jako léta, kdy bylo po rolnících požadováno především plnění dodávek zemědělských produktů. Obyvatelé venkova nouzi o potraviny neměli. Kronikář poznamenal, že lidé těžce snášeli tísnivou atmosféru strachu a národnostního útlačku. Za vrchol označil odvod celého ročníku 1924 na nucené práce do Německa. Dva mladí chlapci se domů již nevrátili: Jan Nedvědický z Víseku a Josef Pecka. Více zpráv se o tomto období nedochovalo.

V závěru válečného období, v rámci odbojové činnosti organizované výsadkem Spelter, byly realizovány spojeneckým letectvem z jižní Itálie v noci na 9. dubna zásobovací akce. Ze čtyř úspěšných shozů tři dopadly podle plánu v západní a jihozápadní části katastru obce Římov. Dostatek zbraní umožnil řadu bojových akcí odbojovým skupinám zejména na Moravskobudějovicku.

V květnových dnech roku 1945 se ujaly správy obcí místní národní výbory. Prvním předsedou MNV v Římově se stal Karel Fašina. I nadále byl nedostatek potravin a všech druhů textilních výrobků a obuvi, které byly stále na poukázky. Z Římov se odstěhovali tři občané do vykliděného pohraničí: A. Šilnger, Alois Pecka a Bohumil Trojan. Usadili se tam natrvalo.

Ve volbách roku 1946 dalo 137 občanů svůj hlas lidové straně, 103 komunistické, 62 sociálně demokratické a 22 národně socialistické.

Obyvatelé radostně uvítali zřízení pravidelné autobusové linky do Třebíče, kam dojíždělo denně deset lidí do zaměstnání. Za největší úspěch bylo považováno zřízení měšťanské školy na Sádce. Z Římov tam docházelo 26 žáků.

Dne 19. 8. 1946 se nad obcí přehnala větrná smršť. Smetla stodolu u domu č. 50, kůlnu u mlýna č. 35 a křídlice z mnoha střech včetně školy a vyvrátila řadu i velmi starých stromů.

Únorový převrat roku 1948, kdy převzala moc komunistická strana, se promítl nejdříve výměnou předsedy Místního národního výboru v Římově. V tomto roce byla zavedena do Víseku elektřina. V roce 1951 byla v Římově zřízena telefonní hovorna (v čísle 92).

Další období v životě obce bylo těžce poznamenáno tragickou událostí v Babicích v roce 1951. Po zavraždění tří členů tamějšího MNV bylo zatčeno mnoho nevinných lidí nejen z Babic, ale i ze širokého okolí. Také několik obyvatel Římov bylo zatčeno a odsouzeno. Jan Bartík z č. 95 byl odsouzen na 22 let žaláře, další dva občané Vidourek a Němec na 10 let. Antonín Škrdla z Březové

byl popraven. Ještě dnes, po půl století, jsou následky této tragédie stále živé.

V roce 1953 zaskočila obyvatele měnová reforma. Peníze na vkladech byly vyměněny 1: 5, ostatní 1: 50. Nejvíce poškodila starší lidi, kteří přišli o úspory, jež jim měly zabezpečit klidné stáří.

V tomto období se na kulturním životě obce výrazně podílel hasičský sbor. V roce 1954 mu byla přidělena motorová stříkačka PS 8. O rok později oslavil 60. výročí svého založení. Hasiči se starali i o kulturu v obci. Koupili promítací přístroj OP 16 mm a v sobotu a neděli promítali filmy v hostinci Karla Čurdy.

Římovští hasiči, asi 1946

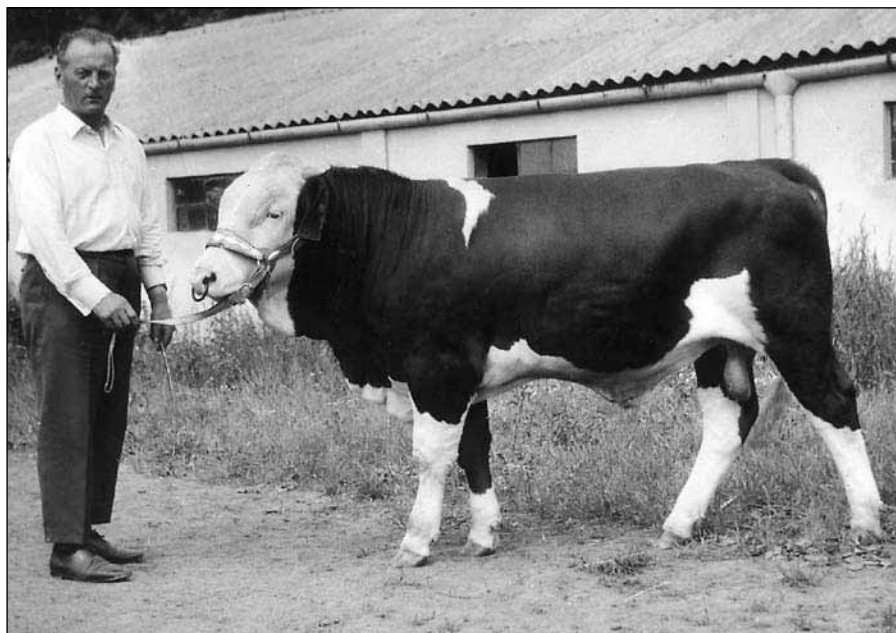
V srpnu 1957 došlo v Římově k události, která podstatně ovlivnila život obyvatel - 18 členů založilo Jednotné zemědělské družstvo. Předsedou se stal A. Novák, agronomem Fr. Hobza a zootechnikem Fr. Čurda. Již počátkem roku 1959 vstoupili do družstva kromě dvou všichni ostatní zemědělci. Bylo zvoleno nové představenstvo v čele s předsedou L. Nahodilem. Družstvo se pod jeho vedením začalo rychle rozvíjet. U Římovských se opět projevil tradiční vztah k půdě, pracovitost a schopnosti dobrých hospodářů. Již v následujícím roce byly svedeny dojnice do nového kravína. O rok později byla postavena kůlna a další kravín s půdním prostorem.

Při územní reformě v roce 1960 zůstala obec součástí okresu Třebíč a patřila k Jihomoravskému kraji.

V roce 1961 při sčítání lidu měl Římov 113 domů s 525 obyvateli. V obci přibývaly nové rodinné domky, které odrážely růst životní úrovně. JZD mělo v tomto období vynikající hospodářské výsledky a stalo se často citovaným

Stavba družstevního kravína, 1965

Ladislav Nahodil s plemenným býkem (60. léta)

příkladem ekonomické prosperity. V letech 1960-63 vybudovalo kravín s půdním prostorem, kolnu, porodnu prasnic a zakoupilo moderní hospodářské stroje. V živočišné výrobě se specializovalo na chov černých prasat Cornwall. V roce 1963 dosáhlo 2.280 litrů roční dojivosti na 1 dojnici a o 3 roky později dokonce 3.212 litrů. JZD obhospodařovalo 499 ha půdy. V rostlinné výrobě pracovalo 73 členů, v živočišné 30 členů.

Od roku 1966 se družstvo specializovalo na výrobu mléka a plemenných jalovic bez výroby jatečného skotu. Plemenný chov prasat Cornwall byl nahrazen masným plemenem Landrasse. Za hospodářské výsledky bylo družstvo odměněno v letech 1965 a 1966 Rudým praporem ministra zemědělství. Družstvo řídili v tomto úspěšném období: předseda J. Nedvědícký, místopředseda L. Nahodil, agronom F. Novák a zootechnik J. Rygl.

V rostlinné výrobě se pěstovaly na 80 ha brambory a na 16 ha mák. Dobré hospodářské výsledky umožnily vybudování velkého objektu, kde byly kromě kulturního domu umístěny i kanceláře, vývařovna, společenský sál a garáže, celkem za 1 700 000 korun.

Při sklizni v roce 1966

Také Místní národní výbor realizoval v rámci dobrovolných brigád občanů a s finanční podporou JZD v Římově řadu užitečných staveb: vyasfaltoval všechny komunikace, rozšířil prostory Zemědělského útulku a kanceláře

MNV a vybudoval rybník, který sloužil jako koupaliště a v případě potřeby i jako požární nádrž. V roce 1964 byl zaveden do školy vodovod a poté zde vybudovány koupelny a WC. V tomto roce měla škola dvě třídy s 52 žáky. Učili je manželé Bohumila a Ivo Dundovi. Děti od 6. třídy docházely do školy na Sádku.

V roce 1968 zažili obyvatelé Československa těžký šok při obsazení republiky vojsky Varšavské smlouvy. Stísněnou atmosféru doby kronikář charakterizoval konstatováním, že se v obci úplně přestaly pořádat kulturní akce, „protože pro neklidné pohnuté politické události nebylo chuti je konat“.

MNV i JZD pokračovaly ve výstavbě obecně prospěšných budov: především sídla MNV, kde kromě kanceláře a shromažďovacího sálu byla umístěna i mateřská školka, místní lidová knihovna, kadeřnictví a požární zbrojnice. JZD vybudovalo za 500.000 Kčs bramborárnu. Také výstavba v obci se rozvíjela, v roce 1970 byly postaveny čtyři nové rodinné domky a tři přestavěny.

Stavba družstevního domu, 1967

V tomto roce měl Římov 472 obyvatel. Počet školních dětí však klesal. V roce 1970 bylo v 1. třídě 13 dětí a v druhé třídě 19 dětí. I v dalších letech ale počty žáků stále klesaly, až se škola stala jednotřídní. Manželé Dundovi odešli učit do Kojetic. Do školy v Římově nastoupil učitel Jan Marek.

Postupně se však počet narozených dětí začal zvyšovat a bylo zřejmé, že během několika let počet žáků opět vzroste. V roce 1972 již byla otevřena mateřská škola.

V období 1971-1975 pokračovaly akce na zvelebení obce: rekonstrukce veřejného osvětlení, oprava asfaltové cesty ve Víškách, kanalizace „Na Stráni“ a oprava požárních nádrží. Budovaly se chodníky kolem hlavních silnic a dvě větve kanalizace, na které se mohly napojit téměř všechny domácnosti. V kronice je zvlášť oceněna činnost členů Českého svazu ovocnářského a zahrádkářského, která výrazně zlepšila vzhled obce. Kronikář také velmi dobře ohodnotil úsilí hasičů, mysliveckého sdružení a členů Červeného kříže.

V červenci 1975 byla provedena generální oprava školy. Konečně se začaly zvyšovat počty žáků. Avšak celkově počet obyvatel sále mírně klesal. Ke dni 31.12.1975 žilo v Římově 464 obyvatel: z tohoto počtu 220 mužů, 244 žen a 20 dětí. V obci bylo ze 123 domů sedm neobydleno.

Jednou z nejvýznamnějších událostí v 80. letech bylo sloučení JZD Římov s JZD Vysočina v Čáslavicích v roce 1975. Nové družstvo se stalo velkým zemědělským podnikem – celkem obhospodařovalo 1467,71 ha zemědělské půdy, z toho 1.276 ha orné. Spojení obou družstev vytvořilo předpoklady k vybudování ekonomicky silného, moderního a prosperujícího zemědělského podniku. Mělo však i dlouhodobé neblahé následky. Římov nebyl tzv. střediskovou obcí, tou se staly větší a lidnatější Čáslavice. V těchto menších obcích se často pomalu vytrácela snaha o zvelebování obce, stagnovala činnost i veřejně prospěšných organizací a spolků. Výrobní a společenské aktivity se přesouvaly do střediskových obcí.

V Římově se přesto v prvním desetiletí po sloučení realizovala řada velmi potřebných staveb: v roce 1979-80 se budovaly studny na Březové. V obci přibýly 4 bytové jednotky pro svépomocnou výstavbu Bytového družstva Třebíč. V roce 1977 byla opět otevřena 2. třída ve škole. Do Říмова se přistěhoval učitel F. Pejchal s rodinou.

V roce 1980 došlo k integraci i MNV Římov do Čáslavic. V obci vyvíjel od té doby činnost tzv. Občanský výbor. V MNV Čáslavice bylo zastoupeno pět poslanců z Říмова: B. Bazala, M. Steinochrová, J. Škrdla, F. Trnka, B. Pecka. V obci působilo 13 poslanců zvolených ve volbách 1976. Předsedou Občanského výboru byl B. Bazala. Podle zápisů v obecní kronice všechny organizace v obci pokračovaly ve své dosavadní činnosti. Byla dále realizována výstavba studní na Březové a dokončeno vyasfaltování vozovky kolem chodníků. V budově bývalého MNV byla vybudována velká zasedací místnost, prostor pro dětskou poradnu a rozšířena místnost pro místní knihovnu. Kronikářka dobře hodnotila práci Sboru pro občanské záležitosti.

Budování studní na Březové

Kronikářka Jana Dokulilová v zápisu za rok 1980 věnovala pozornost osadám patřícím k Římovu: Vískám a mlýnům. Ve Vískách byla v uvedeném roce již polovina z původních 14 domků neobydlena. Dva domky byly použity na výstavbu výroby tvarovaných krmiv a 5 domků si koupili chalupáři k rekreačním účelům. V roce 1980 byla dosud obydlena místními usedlíky pouze čísla: 40, 46, 41, 42, 43 a 104. Celkem ve Vískách trvale bydlelo jedencáct osob. V někdejších Samotách, bývalých mlýnech, žily tři rodiny.

HOSPODAŘENÍ ZEMĚDĚLSKÉHO OBCHODNÍHO DRUŽSTVA 1975 -2000

Obec Římov byla v minulosti vždy obcí zemědělskou a tento ráz si udržela i v době, kdy se muselo společně hospodařit. I v dobách, kdy se zemědělství celostátně potýkalo se značnými problémy a nedosahovalo příliš dobré úrovně, se v Římově podařilo založit šlechtitelský chov skotu a doживost byla jedna z nejvyšších v celé republice.

Zemědělské družstvo Čáslavice vzniklo 1.1.1975 sloučením JZD Čáslavice a JZD Římov. Půdní výměra byla 1.435 hektarů zemědělské půdy, z toho 1.320 hektarů půdy orné. Zbývajících 115 hektarů tvořily louky a pastviny.

Po roce 1990 došlo ke snížení celkové výměry půdy družstva, z důvodu vrácení části půdy původním majitelům, kteří začali soukromě hospodařit

V současné době družstvo hospodaří na výměře 1.284 ha zemědělské půdy, z toho 1.169 ha orné. Předsedou představenstva je František Novák z Říмова. V katastru obce Římov družstvo hospodaří na 412 ha zemědělské půdy, z toho je 370 ha půdy orné.

Všechny pozemky jsou zařazeny v bramborářské oblasti, ekonomické stanoviště č. 21, výrobního pásma okresu Třebíč. Nadmořská výška je v rozmezí 460 - 560 m n.m. Dlouhodobý průměr srážek je 550 mm, průměrná roční teplota 7,7°C. Převládají hlinitopísčité půdy s větší svažitostí pozemků.

Objekty ZOD Čáslavice – farma Římov

Zemědělské družstvo je zaměřeno na rostlinnou i živočišnou výrobu.

V rostlinné výrobě jde především o produkci obilovin, olejnin (řepka, mák), krmných plodin a v omezené míře brambor (množení sadby, konzumní brambory). Živočišná výroba je zaměřena na produkci mléka, vepřového masa a plemenného skotu. Jak ukazuje následující přehled, na farmě v Římově je dosahováno dlouhodobě velmi dobrých výsledků.

	1996	1997	1998	1999	2000
průměrný stav krav	372	366	364	385	388
průměrná denní dojivost	13,37	15,20	14,76	14,48	15,15
průměrná dojivost	4.875	5.548	5.387	5.292	5.546
denní dojivost v kravínech Římov	15,51	16,73	15,69	15,48	16,36
dojivost v kravínech Římov	5.678	6.105	5.727	5.652	5.986

Brzy po založení družstva v Římově, bylo započato s plemenářskou prací v chovu skotu a v počátcích i v chovu prasat. V plemenářské práci v chovu skotu bylo dosaženo velmi dobrých výsledků. S produkcí plemenných býčků bylo započato již v roce 1967. Kmenový chov skotu byl uznán v roce 1971 a šlechtitelský chov byl uznán v roce 1979 na farmě Římov a Loukovice. Uznání šlechtitelského chovu trvá do současnosti a v roce 2001 bude provedeno jeho přeznání. Za celé období bylo prodáno do odchoven na 400 býčků, do inseminace zařazeno na 180 býčků a 7 do přirozené plnitby.

V užitkovosti dojníc je dosahováno rovněž dobrých výsledků. Roční užitkovost se pohybuje na úrovni 6.000 l na jednu dojnici. Nejlepší krávy dosahují užitkovosti přes 10.000 litrů.

Poslední léta 20. století jsou pro zemědělskou výrobu v naší republice mimořádně složitá. Většina soukromě hospodařících zemědělců i zemědělských družstev je v nelehké hospodářské situaci. Ceny vstupů do zemědělské výroby (stroje, hnojiva, pohonné hmoty ap) rychle stoupají, kdežto výkupní ceny zemědělských stagnují. To způsobuje, že zemědělská výroba se stává nerentabilní a ztrátovou. Mnohá zemědělská družstva nemají peníze na financování výroby a jsou velmi zadlužená.

O to víc je cenné že ZOD Čáslavice, farma Římov, si i v těchto kritických letech udržuje vysokou úroveň v chovatelství skotu s vysokou dojivostí. Zásahu na tom má především velmi obětavá práce zemědělců, členů i zaměstnanců družstva.

POSLEDNÍ LÉTA 20. STOLETÍ

17. listopad 1989 přinesl převratné změny do života celé naší republiky. V tento den se v Praze konala studentská demonstrace, při níž byla řada studentů při zásahu policie (tehdy Sboru národní bezpečnosti) zraněna. To vyprovokovalo řadu dalších demonstrací, k nimž se přidali dělníci, divadelní umělci a další občané, kteří požadovali odstoupení vlády a prezidenta Gustáva Husáka. To se uskutečnilo ještě před koncem roku 1989 a tím se otevřel prostor pro radikální společenské změny. Novým prezidentem byl zvolen Václav Havel.

V roce 1990 byly zrušeny dosavadní místní národní výbory a jejich funkci při správě měst a obcí převzala obecní zastupitelstva a obecní úřady. Většina obcí, které byly dříve administrativním rozhodnutím přičleněny k jiným obcím (tzv. střediskovým), se osamostatnila. Také obec Římov, která byla od roku 1980 přičleněna k Čáslavicím, se vrátila ke své historické samostatnosti. 24. listopadu 1990 se uskutečnily obecní volby a po nich nově zvolené zastupitelstvo a obecní úřad převzaly úřední agendu od Čáslavic a začaly vykonávat správu obce. Do obecního zastupitelstva byli po dlouhých předcházejících jednáních zvoleni: Miroslav Otáhal, Jaroslav Nahodil, Jiří Čurda, František Novák, Jiří Rygl, Marie Steinochrová, Vladimír Trnka, Růžena Hrůzová, Josef Pavlík, Josef Kříž, Josef Bartík, Jaromír Pecka, Ing. Pavel Klár, Ing. Radomír Trnka a Vladimír Nedvědický. Na ustavující schůzi 6. prosince 1990 byl starostou zvolen Miroslav Otáhal, místostarostou Josef Bartík a členy rady Jaroslav Nahodil, Marie Steinochrová a Růžena Hrůzová. Po deseti letech přičlenění k Čáslavicím začali o obecních záležitostech rozhodovat výhradně místní lidé.

Ve dnech 21. a 22. dubna navštívil naši republiku papež Jan Pavel II. Občané Říмова sledovali jeho návštěvu s velkým zaujetím. Jedna naše spoluobčanka, paní M. Trojanová č.19, se zúčastnila mše svaté, kterou papež sloužil v Praze na Letenské pláni.

Společenské změny po roce 1989 otevřely prostor pro soukromé podnikání občanů. Také v Římově se postupně objevili první soukromí podnikatelé. Výrobou ponožek po zakoupení pletacích strojů se začali zabývat Miroslav Chromý z č. 128, Josef Čurda z č.131 a Vladimír Bartík z č. 111. V roce 1993 Miroslav Chromý koupil od obce rozestavěnou hospodu, budovu dokončil

a zřídil v ní pletárnu na výrobu ponožek jako první soukromý podnikatel v obci. Prvním soukromě hospodařícím rolníkem se stal František Kopečný z č. 50.

V roce 1991 po mnoha letech ukončila provoz hospoda „U Čurdů“ č. 92 a po předchozích úpravách byla otevřena hospoda v kulturním domě. Jejím vedoucím se stal Bohumil Čermák.

Dnem 1. ledna 1993 došlo k rozdělení Československa na dva samostatné státy: Českou republiku a Slovenskou republiku. Aby se zabránilo ekonomickým ztrátám nově vzniklé republiky, byly v únoru okolkovány peníze, které byly později postupně nahrazovány novou emisí českých platidel. Prezidentem České republiky byl 26. ledna 1993 opět zvolen Václav Havel.

Z funkce starosty obce odstoupil 8. února Miroslav Otáhal. Novým starostou byl zvolen Josef Bartík č. 110 a místostarostou Jaroslav Nahodil č. 121.

Začátkem roku 1993 byly v obecním lese vykáceny stromy napadené kůrovcem. Práci řídil pan Miroslav Otáhal - místní hajný. V témže roce byla v nové ulici nákladem 135.000,- Kč provedena rekonstrukce vozovky, za částku 40.000,- Kč byla opravena socha sv. Floriana a podnik JME rekonstruoval stávající transformátor a z důvodu malé kapacity byl postaven ještě jeden. V některých částech obce byla vyměněna elektrická lana za kabely.

V následujícím roce byla provedena oprava veřejného osvětlení a rozhlasu. Na obecním úřadě a mateřské škole bylo rekonstruováno ústřední topení, v budově základní školy byl opraven byt.

Socha sv. Floriana

Socha sv. Jana Nepomuckého

Velkým svátkem pro celou obec byl 4. červen 1994, kdy se uskutečnily oslavy 100. výročí založení školy v Římově. Kromě občanů a bývalých žáků školy se oslavy zúčastnilo i devět učitelů, kteří na zdejší škole působili.

V tomto roce se podařilo zlikvidovat veřejnou skládku domácího odpadu v Římově a napojit se na centrální skládku v Petrůvkách. Na podzim téhož roku byla provedena oprava místních komunikací od p. Nahodila č. 26 k p. Dokulilovi č. 49 a dolů až k p. Vlácilovi č. 44. Současně byly opraveny ještě ulice směrem k p. Škrdlovi č. 78 a do Hliníku.

V srpnu 1994 provedla firma Envirex Nové Město na Moravě hloubkový vrt 67 m o průměru 254 mm pod dašovskou cestou za účelem vybudování obecního vodovodu. Na výstavbu vodovodu byl zadán projekt, ale pro nedostatek finančních prostředků byly projektové práce zastaveny a stavba vodovodu odložena na neurčito.

Ve dnech 18. - 19. listopadu 1994 se konaly volby do obecních zastupitelstev. V Římově se voleb zúčastnilo 278 z 327 oprávněných voličů, tj. 85%. Ze 16 kandidátů, kteří kandidovali jako sdružení nezávislých kandidátů, bylo zvoleno sedmičlenné zastupitelstvo obce. Na první schůzi nově zvoleného zastupitelstva 5. prosince 1994 byl starostou zvolen Josef Bartík a místostarostou Jaroslav Nahodil.

Rok 1995 začal velkou, až převratnou událostí - rozhodnutím o vybudování telefonní sítě pro každou domácnost. V březnu se začalo s projektovou přípravou a v srpnu byly firmou TIPA - Telekom Třebíč zahájeny zemní práce. Koncem října byl do země položen poslední telefonní kabel a provedeny přípojky do bytů. Část domovních přípojek byla dokončena na jaře následujícího roku, kdy byly zároveň připojeny telefonní přístroje. Celá akce se uskutečnila v režii firmy Telecom Třebíč a pro obec byla zdarma. To, že si každý mohl připojit vlastní telefon, byl oproti dřívějšku velký pokrok.

10. června 1995 se v Římově uskutečnily oslavy 100. výročí založení místního hasičského sboru. Slavnosti se zúčastnila většina občanů a mnozí zasloužilí hasiči. Se svými vozy přijelo i několik hasičských sborů z okolí a profesionální hasičský sbor z Třebíče provedl ukázkou moderní hasičské techniky. Oslavě přálo i nádherné počasí.

Jen o čtyři dny později (14.6.) však Římov postihla velká bouře s průtrží mračen. Od horní cesty se do středu obce valila voda i s kamením. Na křižovatce u autobusové zastávky občané po bouři odklidili tři vlečky bahna, písku a kamení. Louky podél potoka byly zaplaveny až k dolnímu mostu.

V říjnu téhož roku byla nákladem 45.000,- Kč opravena socha sv. Jana Nepomuckého. Rekonstrukci provedl akademický sochař Otakar Marein z Prahy.

Rok 1995 končil velkou kalamitou, kterou způsobila jinovatka. Nejenom v obecním lese, ale všude okolo bylo tíhou velké námrazy polámáno mnoho stromů. Na mnoha místech nebyla po několik dnů průjezdná cesta.

Z oslav 100. výročí založení hasičského sboru, 1995

Opravy komunikací v obci pokračovaly v letech 1997 - 2000. V roce 1997 to byla oprava od p. Dokulila č. 49 k p. Čurdovi a k p. Goliášovi v celkové částce 164.000,- Kč. V následujícím roce byla opravena komunikace od p. Doležala č. 115 k zahradě p. Šmehlíka, dále z hlavní silnice k p. Hybáškovu a ze silnice na Želetavu k p. Radkovskému. Celkový náklad činil 570.000,- Kč. Také v roce 1999 se v úpravě komunikací intenzivně pokračovalo - nový povrch dostala komunikace od p. Čurdy č.6 až ke mlýnu p. Vyskočila a dále byla opravena cesta směrem na Vísky a ve Vískách. Finanční částka činila 665.000,- Kč. V roce 2000 byla provedena oprava komunikace z Říмова na Vísky a dále k Černému křížku v celkové hodnotě 638.033,- Kč. Těmito opravami se v obci podstatně zlepšilo životní prostředí.

V posledních letech obecní zastupitelstvo každoročně pořádá kulturní programy pro občany, kteří jsou již na zaslouženém odpočinku. Tradice setkání důchodců začala v roce 1995 vystoupením spisovatele a vypravěče Zdeňka Galušky, autora knížky *Slovácko sa nesúdí*, pokračovala v roce 1996 koncertem slovácké kapely „Galánečka“ a vystoupením Libora Pantůčka. V roce 1997 pobavil účastníky lidový vypravěč z Brna Ludvík Pokorný, o rok později přijel humorista a imitátor Alois Matoušek z Mladé Boleslavi. V roce 1999 se na setkání důchodců pod názvem „Podařená cesta vlakem“ uskutečnil zábavný program Petra Martiňáka a Jana Dobeše z Olomouce. K poslechu i tanci hrála hudba Milana Ondráčka. Rok 2001 bude ve znamení setkání rodáků obce Říмова.

Setkání důchodců v roce 1995

Pro život Říмова měla vždy mimořádný význam místní škola. Dva roky před 100. výročí založení školy odešel po patnáctiletém působení ředitel František Pejchal a novou ředitelkou se stala Marie Kravarová. Ve školním roce 1992-93 se ještě vyučovalo ve 2 třídách (4. ročník 16 žáků a 3. ročník, který učila Ilona Pařízková z Třebíče, 20 žáků). V následujícím školním roce 1993/94 zůstal v Římově pouze 4. ročník (20. žáků), který vyučovala ředitelka školy Marie Kravarová. Po skončení toho školního roku odešla paní Kravarová do důchodu. V dalším školním roce již neměla škola v Římově své ředitelství a stala se součástí školy v Čáslavicích, kde byl ředitelem pan Pejchal. V tomto roce vyučoval v Římově p. Sittauer z Třebíče. Od roku 1995/96 učí na zdejší škole paní M. Talpová z Říмова, která má ve 3. a 4. ročníku 16 žáků. Ve všech uvedených ročnících navštěvují školu vždy žáci ze třech obcí - Loukovic, Čáslavic a Říмова. Ostatní ročníky jsou v Čáslavicích, kam dochází žáci rovněž z uvedených obcí.

Od roku 2000 přechází římovská škola pod vedení Základní školy na Sádku, která má právní subjektivitu. Tím zaniká i ředitelství školy v Čáslavicích. V posledních letech navštěvuje římovskou školu okolo šestnácti žáků.

Ohlížíme-li se po nedávných letech v historii naší obce, nelze nepřipomenout velkou bouři, která se zde přehnala ve středu 13. května 1998. Tato událost bude v myslích římovských občanů hodně dlouho, ale rodina Novákova

Budova římovské školy

Odklizení krup ze dvora Novákových

z č. 27 na ni nezapomene nikdy. Kroupy s dešťovým přívalem a bahnem ucpaly sběrač vody, kde se z krup utvořila veliká hráz. V několika následujících minutách zavalily kroupy a bahno celý prostor ve dvoře v neuvěřitelné výšce 150 cm. Voda a kroupy prolomily okna a dveře do místnosti, kterou zaplnily do stejné výšky a způsobily značnou materiální škodu. Rovněž zahynula všechna domácí zvířata - slepice, vepř, kočka i pes. Povodňový příval postihl ještě tři další domy. Ještě téhož večera a v noci bylo za přispění mnoha občanů a strojů ZOD vyvezeno neuvěřitelných 80 valníků krup s bahnem. Katastrofu natočila a odvysílala televize Nova.

Ve dnech 13. a 14. listopadu 1998 se konaly volby do obecního zastupitelstva. V obci byly dvě kandidátky: Sdružení nezávislých kandidátů - zemědělci a Sdružení nezávislých kandidátů - průmysl. Na každé z nich bylo po pěti kandidátech. Do sedmičlenného zastupitelstva byli zvoleni Jaroslav Nahodil č. 121, Josef Bartík č. 110, Lenka Balounová č. 133, Miroslav Otáhal č. 116, Vladimír Trnka č. 120, Miluše Bartíková č. 111 a Jan Suchna č. 87. Voleb se zúčastnilo 235 ze 334 oprávněných voličů, tj. 70,4%. Na ustavující schůzi nově zvoleného zastupitelstva byl opět starostou zvolen Josef Bartík a místostarostou Jaroslav Nahodil.

Bez zajímavosti, zejména pro naše potomky, nebude několik údajů o životní úrovni na konci 20. století. Na občany poměrně tvrdě dopadá každoroční zvyšování cen elektřiny a plynu - v průměru o 15%, zvyšování cen ze telefon, poštovné a dopravu a to zpravidla nejméně o 10%. Poměrně nízká inflace v posledních letech (4-6%) je udržována díky celkem stabilním cenám potravin. Přitom zemědělci musí stále více platit za stroje, hnojiva a pohonné hmoty (okolo 27 korun za litr nafty a mezi 28-30 korunami za litr benzínu) ale výkupní ceny jejich produktů se téměř nezvyšují. To se promítá do neutěšené hospodářské situace zemědělských družstev i soukromě hospodařících rolníků.

Průměrný plat v republice je v roce 2000 13.491.-Kč, 1 kg chleba stojí kolem 12 Kč, 1 l mléka 11,70 - 13,90 Kč, 1/4 kg másla 18 - 23 Kč, 1 kg vepřové kotlety stojí 90 - 100 Kč, hovězí roštěná 110 - 130 Kč, kuře 1 kg 59 - 64 Kč, 1 q pšenice 270 - 350 Kč. Na okrese Třebíč je nezaměstnanost okolo 12 %, tím se zdejší region řadí v rámci České republiky mezi okresy s nejvyšší nezaměstnaností.

Zřejmě nejvýznamnější akcí současného období je plynofikace. Většina obcí v okrese byla již plynofikována v minulých letech, ale ve zdejší části okresu ji nebylo možné provádět samostatně z důvodu vzdálenosti vysokotlakého vedení, které je až u Výčap. Proto muselo být založeno „Sdružení obcí“, do něhož bylo začleněno celkem devět obcí: Mikulovice, Horní Újezd, Kojetice, Rokytnice, Chlístov, Římov, Časlavice, Babice a Loukovice. Po založení sdružení bylo možno žádat v roce 1999 o státní příspěvek ze Státního fondu

životního prostředí. V roce 2000 byla ministerstvem životního prostředí uvolněna částka 40% z celkového nákladu stavby 48.600.000 Kč (dotace činí 19.440.000 Kč). Ihned na jaře 2000 začaly práce na plynofikaci a díky pěknému počasí se podařilo ještě téhož roku ukončit plynofikaci v sedmi obcích. Ve zbývajících - včetně Římova - budou práce provedeny v roce 2001. Finanční částka na plynofikaci Římova a Vísek je vyčíslena na 4.734.682,- Kč, z této částky uhradí formou dotace Státní fond životního prostředí 1.643.875,- Kč. Současné ceny plynu jsou za jeden m³ při spotřebě do 180 do 900 m³ **7.87 Kč**, při spotřebě od 900 do 6.000 m³ **6.60 Kč** a při spotřebě nad 6.000 m³ **6.55 Kč**.

Opravené hřiště u mateřské školy, 1999

V roce 2000 bylo v Římově celkem 142 domů (před sto lety - v roce 1900 - jich bylo 92). Z nich je trvale obydlených pouze 111 (tj. 78 %), 25 slouží jako rekreační chalupy, 3 jsou prázdné a 3 jsou využívány jinak (výrobná ponožek, výrobní krmiv a prodejna). Zajímavým údajem jsou i počty hospodářských zvířat chovaných obyvateli: drůbež 836 ks, 16 vepřů, 4 kozy, 1 kozel, 1 kráva, 1 býk. Mimo to je v Římově 80 úlů.

Římov v roce 1999

Visky v roce 1999

V roce 2000 se v Římově narodilo 5 dětí a 4 občané zemřeli.

Ze sčítání lidu na jaře roku 2001 vyplynulo, že Římov měl k 1. březnu 403 obyvatel, z toho 206 mužů a 197 žen. Z obyvatel bylo 103 mužů a 53 žen ekonomicky aktivních. Z obyvatel narozených v letech 1910-1940 je 35 mužů a 53 žen, narozených v letech 1941 - 1985 je 140 mužů a 115 žen a narozených po roce 1985 do současnosti je 31 mužů a 29 žen. V obci je 142 domů a 174 bytů, z toho je 34 bytů trvale neobydlených.

Významnou událostí v životě Říмова bylo schválení obecního znaku a praporu podvýborem pro heraldiku poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 18. dubna 2001.

Oficiální popis znaku zní: „*V modrém štítě stříbrno-červeně třemi řadami šachované břevno, provázené nahoře třemi květy vachty trojlisté, dole jetelovým trojlistem, vše stříbrné.*“

Popis praporu: „*List tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, bílo-červeně šachovaný (3x15) a modrý, v poměru 5:3:2. V horním pruhu tři bílé květy vachty trojlisté. Poměr šířky k délce listu je 2:3.*“

PŘEDSTAVITELÉ OBCE OD ROKU 1861

<i>období</i>	<i>jméno</i>	
1861 - 1864	František Pecka	starosta
1864 - 1867	Martin Nedvědický	starosta
1867 - 1873	Martin Pecka	starosta
1873 - 1876	František Pevný, č. 4	starosta
1876 - 1879	Jan Kremláček, č. 7	starosta
1879 - 1885	Jakub Čurda, č. 4	starosta
1885 - 1888	František Suchna, č. 59	starosta
1888 - 1896	Jan Nedvědický, č. 62	starosta
1896 - 1900	František Novák, č. 27	starosta
1900 - 1903	František Čurda, č. 4	starosta
1903 - 1906	Jan Čurda, č. 23	starosta
1906 - 1919	Jan Mitiska, č. 19	starosta
1919 - 1923	František Novák, č. 27	starosta
1923 - 1927	Josef Čurda, č. 23	starosta
1927 - 1938	František Nedvědický, č. 5	starosta
1938 - 1945	Antonín Vlášil, č. 44	starosta
1945 - 1946	Karel Fašina, č. 17	předseda MNV
1946 - 1948	Alois Novák, č. 24	předseda MNV
1948 - 1960	Karel Fašina, č. 17	předseda MNV
1960 - 1964	Bedřich Pecka, č. 49	předseda MNV
1964 - 1971	Ladislav Nahodil, č. 62	předseda MNV
1971 - 1976	Bedřich Pecka, č. 49	předseda MNV
1976 - 1980	Bohumil Bazala, č. 76	předseda MNV
1980 - 1986	Bohumil Bazala, č. 76	předseda občanského výboru
1986 - 1990	Miroslav Otáhal, č. 116	předseda občanského výboru
1990 - 1993	Miroslav Otáhal, č. 116	starosta
1993 -	Josef Bartík, č. 110	starosta

PŘEDSTAVITELÉ HASIČSKÉHO SBORU

<i>období</i>	<i>starosta - předseda</i>	<i>velitel - náčelník</i>
1895	František Čurda, čp.4	Matěj Růžička
1918	František Novák, čp.27	Matěj Růžička
1923	František Chromý	Jan Bártík, čp. 31
1926-27	František Chromý	Karel Fašina, čp. 17
1929	Jan Bártík, čp. 31	Antonín Hobza
1932	Jan Bártík, čp. 31	Karel Fašina, čp. 17
1933-43	Jan Bártík, čp. 31	Karel Fašina, čp. 17
1948-50	Jan Bártík, čp. 31	František Krula, čp.12
1951-53	Jan Bártík, čp. 31	František Trnka, čp.53
1954-56	Bedřich Nedvědický, čp. 64	František Trnka, čp.53
1957-60	Ladislav Micek, čp. 101	František Ondráček, čp. 47
1961	Karel Fašina, čp.17	František Ondráček, čp. 47
1962-64	František Trnka, čp.53	František Ondráček, čp. 47
1965-81	Miloslav Nedvědický, čp. 18	František Ondráček, čp. 47
1982-93	František Ondráček, čp. 47	Pavel Krula, čp. 68
1994-99	František Ondráček, čp. 47	Zbyněk Obůrka, čp. 134
2000	František Ondráček, čp. 47	Pavel Krula, čp.68

KRONIKÁŘI OBCE

<i>období</i>	<i>jméno</i>
1923 - 1939	Edmund Němec
1940 - 1945	neznám
1946 - 1962	Ivo Dunda
1963 - 1966	Ivo Dunda
1967 - 1968	Bohumila Dundová
1969 - 1970	Ivo Dunda
1971 - 1975	Ing. Jaroslav Bobek
1976 - 1983	Jana Dokulilová
1984 - 1990	Jana Dokulilová (II. díl kroniky)
1991 - 1999	Marie a Eduard Trnkovi
2000 -	Marie a Eduard Trnkovi

PRAMENY A LITERATURA

Prameny:

Moravský Zemský archiv Brno, fond Velkostatek Sádek
Státní okresní archiv Třebíč : fond Okresního úřadu Třebíč,
fond Obecního úřadu Římov, Pamětní kniha obce, fond Národní školy Římov.

Literatura:

F. Dvorský, Vlastivěda moravská, Třebíčský okres, 1906.
Moravské Zemské desky I.(1348 - 1466
Moravské Zemské desky II., 1480 - 1566
Moravské Zemské desky III., 1567 - 1641
L. Hosák, Historický místopis Moravy a Slezska v období feudalismu do roku 1848, Ostrava 1967.
V. Nekuda, Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu, Brno 1961.
F. Matějek, Lánové rejstříky jihlavského a znojenského kraje, Praha 1983.
Prameny k nevolnickému povstání v Čechách a na Moravě v roce 1775, Praha 1975.
R. Dvořák, Poslední robotní vzpoura na Moravě r. 1821, Brno 1907.
J. Voženílek, Předběžné výsledky pozemkové reformy, Praha 1930.
J. Pilňáček, Staromoravští rodové, Brno 1996.

Obsah:

<i>Úvodní slovo starosty obce</i>	5
<i>1.kapitola</i> OD PRVNÍCH PÍSEMNÝCH ZMÍNEK DO STAVOVSKÉHO POVSTÁNÍ 1257 -1620	7
<i>2. kapitola</i> OD STAVOVSKÉHO POVSTÁNÍ PO ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ 1620 - 1781	9
<i>3. kapitola</i> OD ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ PO VZNIK SAMOSTATNÉHO ČESKOSLOVENSKA 1781-1918	13
<i>4. kapitola</i> V SAMOSTATNÉM ČESKOSLOVENSKÉM STÁTĚ 1918-1938	21
<i>5. kapitola</i> BUDOVÁNÍ SOCIALISMU 1945-1980	26
<i>6. kapitola</i> HOSPODAŘENÍ ZEMĚDĚLSKÉHO OBCHODNÍHO DRUŽSTVA 1975-2000	33
<i>7. kapitola</i> POSLEDNÍ LÉTA 20. STOLETÍ	35
PŘEDSTAVITELÉ OBCE OD ROKU 1861	45
PŘEDSTAVITELÉ HASIČSKÉHO SBORU	46
KRONIKÁŘI OBCE	46
PRAMENY A LITERATURA	47

Pro Obecní úřad Římov vydal
PhDr. Jan Sucharda – JAS HROTOVICE
v roce 2001